

АВАЛА КРОЗ

Авала је за само 11 метара надвисила граничну висину од 500 метара изнад које се неко узвишење сврстава у планине. Али, ако је за мало надвисила висину која би је уврстила међу брда, Авала има положај који је од давнина ову ниску планину чинио стратешки важном.

ИДЕАЛАН СТРАТЕШКИ ПОЛОЖАЈ ЗА ВОЈНО УТВРЂЕЊЕ

Авала је одувек била важна свима који су желели да имају контролу пловидбе Дунавом и најважнијих копнених путева на Балкану. Због тога су сви, који су вековима владали овим просторима, на врху Авале имали своје војно утврђење.

Први познати градитељи утврђења на Авали били су Келти, а на њиховим основама Римљани су подигли своје утврђење, важно за контролу римских путева и једне од најстаријих римских граница на Дунаву. На истом месту деспот Стефан Лазаревић, утемељитељ Београда као главног града Српске деспотовине, подиже град Жрнов, којег су након пада ове српске средњовековне државе под Османско царство, преузели нови освајачи и тек у 18. веку га препустили зубу времена.

ЈЕДИНСТВЕНА РУДНА БОГАТСТВА - АВАЛИТ И ЦИНОБАРИТ

Поред важног стратешког положаја Авала је за људе који су владали овим просторима била још важнија по рудном богатству које је из њене утробе експлоатисано у периоду од чак седам миленијума - још од времена почетка винчарске културе. У ходницима најстаријег авалског рудника „Шупља стена“, у којем су експлоатисани олово и жива, пронађени су остаци из времена неолита. Овај рудник, затворен 1972. године, спада међу најстарије руднике у Европи. Посебно је био значајан што се из живине руде цинобарита добијала драгоцена боја цинобер.

У подножју Авале налази се

и рудник олова и цинка „Црвени брег“, затворен педесетих година прошлог века, у којем се налазе остаци рударења из римског доба, па се основано претпоставља да је овај рудник стар најмање две хиљаде година. Због миленијумски дуге традиције у копању руде олова, цинка и живе, Авала се с правом може назвати колевком металургије. Минерал плавозелене боје пронађен на овој планини назван је по њој - Авалит.

СРЕДЊЕВЕКОВНИ ГРАД ПОД КУПОЛОМ СПОМЕНИКА ПОГИНУЛОМ ВОЈНИКУ

На највишем врху Авале, где су се до 1934. налазили остаци средњовековног града Жрнова, 1938. године је довршена изградња монументалног маузолеја - споменик Незнаком јунаку, чији је аутор Иван Мештровић. Остаци средњовековног српског града су порушени да би се на његовом месту изградио споменик незнаком јунаку, непознатом младом војнику погинулом на том месту на почетку рата и на тај начин чувало сећање на све погинуле у Првом светском рату. Пошто су у том рату бранећи своју отаџбину у великом броју гинули војници Краљевине Србије као и српски цивили, тај споменик је могао да буде посвећен сећању на њих. Али, како је на темељима страдања војске и народа Краљевине Србије створена Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца, односно Југославија, споменик Незнаком јунаку је споменик и тада новонасталој држави. То је посебно видљиво на обе стране улаза у музолеј на којима су по четири каријатиде обучене у стилизовану ношњу народа из разних крајева Југославије. После распада и друге Југославије споменик Незнаком јунаку на Авали је остао најмонументалнији споменик тој држави, који на својеврстан начин показује и спремност Србије да Југославији, поред своје државности, жртвује и делове свог историјског сећања. Чињеница је да је Краљ Александар I Карађорђевић, ујединитељ, жртвовао стари српски град Жрнов ради својеврсног споменика Југославији и да би тај

